

**ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE
HAZU – ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOG KAZALIŠTA /
MUZEJSKO-KAZALIŠNA ZBIRKA**

IZVJEŠĆE O RADU U 2013. GODINI

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanja

- Tijekom 2013. primljeno je od više kazališnih ustanova i brojnih osoba raznovrsna muzejska i arhivska građa. Gradsko dramsko kazalište Gavella, Zagreb dostavilo je tako tekstove, programske knjižice, fotografije snimljene na DVD-u i u CD-u te plakate za šest predstave iz 2012. i 2013. Zagrebačko gradsko kazalište Komedija predalo je na pohranu arhivsku građu za sezonu 2006./2007. i sezonu 2007./2008. te dio arhivske građe iz ranijih sezona. Zagrebačko kazalište lutaka dostavilo je trideset izvedenih dramskih tekstova, programske knjižice i fotografije za 29 predstava izvedenih u rasponu od 2000. do 2009., a Gradsko kazalište Trešnja, Zagreb, 12 tekstova na CD-u od 2010. godine do 2012., te manju količinu fotografija, plakata i programskih knjižica. Dubrovačke ljetne igre poslale su nakon obnovljenih kontakata na adresu Odsjeka programske knjižice za 61., 62., 63. i 64. Dubrovačke ljetne igre te nekoliko plakata i 1 CD-PDF za večernji program 2010., 2011., 2012. i 2013. HKD Teatar, Rijeka i Međunarodni festival malih scena, Rijeka dostavili su Odsjeku građu o 20. Međunarodnom festivalu malih scena (programske knjižice, cedulje, internetsku naslovnicu te izbor iz press clippinga). Osim od navedenih kazališnih ustanova Odsjek je primio i manje donacije vezane za recentnu kazališnu praksu od Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Hrvatskoga narodnog kazališta Ivan pl. Zajc, Rijeka, MSU, Gorgona, Zagreb (DVD snimka kazališne predstave M. Krleža Latinovicz, povratak)...
- Od građe primljene od pojedinaca osobito je vrijedna građa koju je Muzejsko-kazališnoj zbirci Odsjeka povjerila Ana Lederer, a koja se sastoji od tri svežnja strojopisnih prijepisa autografskog značenja književnika Ivana Raosa i jednog svežnja

dokumentarne građe. Prvi i drugi svežanj sadrži Raosove Neobične priče, a treći Autobiografiju i Biografiju te dramska djela. Svežanj s dokumentarnom građom sadrži piščeve osobne dokumente, fotografije, kazališne cedulje i programe, izreske iz novina te programske knjižice Raosovi dani '95 i Raosovi dani 2000.

- Darovatelji Muzejsko-kazališnoj zbirci Odsjeka u 2013. godini bili su i Zdenka Heršak (isječci novinskih kazališnih kritika i članaka, programske knjižice i kazališne cedulje), Domagoj Marković (9 DVD snimaka Krležinih izvedba u kazalištima, na filmu i televiziji), Ivan Maruna (rola scenske color kopije izvedbe Krležina Kraljeva u režiji Dina Radojevića u Dramskom kazalištu Gavella), Juraj Mofčan (plakat za pariški nastup Mie Slavenske iz 1937), Ozren Prohić (više primjeraka kazališnih i književnih časopisa, 117 programskih kazališnih knjižica i cedulja, Monografije Muzičkog biennala 1991. i 1999.), Dunja Rapić (preostali dio ostavštine pokojnog supruga, kazališnog redatelja i pedagoga Damira Munitića), Neva Rošić (12 kazališnih plakata) i Branko Vodeničar (trideset i tri audio kasete sa snimkama predstava Teatra ITD).
- Odsjek za povijest hrvatskog kazališta dobio je na poklon i brojne teatrološke knjige i izdanja dramskih djela, a i niz književnoznanstvenih, muzikoloških, enciklopedijskih, leksikografskih i inih izdanja, kao i stručnih i znanstvenih časopisa od pojedinaca (Ivan Bošković, Antonija Bogner-Šaban, Grozdana Cvitan, Zdenka Đerđ, Miro Gavran, Branko Hećimović, Vjera Katalinić, Mirjana Kolumbić, Ana Lederer /82 knjige i nekoliko ili više primjeraka raznovrsnih 13 kazališnih i književnih časopisa/, Lucija Ljubić, Ivica Matičević, Sanja Nikčević, Vlatko Perković, Martina Petranović, Siniša Petrušić, Ozren Prohić, Ivan Trojan) te od državnih tijela, kazališnih, likovnih, muzejskih i nakladničkih ustanova (Ministarstvo kulture, Društvo hrvatskih književnika, Dubrovačke ljetne igre, Hrvatski centar ITI, Književni krug Split, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Muzej Grada Zagreba, Slovenski gledališki muzej, Ljubljana, ULUPUH).

2. ZAŠTITA

2. 4. Ostalo

U svrhu zaštite arhivskog gradiva skenirano je u .jpg formatu ukupno 1993 kazališna plakata Kazališta Karlovac od 1888. do 1961. godine, koji se čuvaju na fotokopirnom papiru iz kojeg nestaje tisak.

3. DOKUMENTACIJA

3.3. Fototeka

Studio Tonka 47 arhivskih kutija. Zbirka HNK, Zagreb.

3.5. Videoteka

- Magnetni zapisi 108 kom.
- Videovrpce 42 kom.
- Vodeničar – 27 kom.

3. 6. Hemeroteka

- Dramsko kazalište Gavella 4 kom./knjiga
- Hrvatsko narodno kazalište 42 kom./knjiga
- Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te usvojenu i produženu u Odsjeku za teatrologiju, nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, osnovnom bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnog tiska (Jutarnji list, Večernji list) o hrvatskim profesionalnim i važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, te o festivalima,

smotrama i susretima, kao i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praizvedbama, premijerama i obnovama, a i gostovanjima, te kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima.

- Nastavljeno je također sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu.

3.9. Ostalo

Audioteka

- Kasete 8 kom.
- LP ploče 564 kom.
- Vodeničar – 148 zvučnih zapisa

4. KNJIŽNICA

4. 1. Nabava

Sve novozaprimljene knjige su katalogizirane.

1. Hrvatska drama HD 14
2. Hrvatska teatrologija HT 49
3. Južnoslavenska drama JD 1
4. Južnoslavenska teatrologija JT 4
5. Strana drama SD 5
6. Strana teatrologija ST 3
7. Opća biblioteka Odsjeka Bto 8

4. 2. Stručna obrada knjižničnog fonda

Sva novozaprimljena izdanja razvrstana su po strukama i katalogizirana u word formatu.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe / 6.2. Identifikacija / Determinacija građe

Razvrstana je novopreuzeta muzejska i arhivska građa građe.

6. 5. Posudbe i davanje na uvid

- U sklopu Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u biblioteci Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta postavljena je izložba *Kazalište po Krleži*, komplementarna istoimenom zborniku Krležinih dana u Osijeku 2012. Autorica ove izložbe bila je Martina Petranović, a njezini suradnici na pripremi građe bile su arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević.
- Tijekom 2013. obavljene su pripreme i posudbe eksponata za sljedeće izložbe: izložba *Marta Erlich* u Modernoj galeriji od 20. prosinca 2012. do 24. veljače 2013.; izložba *Veronika Desinićka – riječju i slikom* u Dvoru Veliki Tabor od 27. rujna 2013.; izložba *TeataRi – povijesni prizori* u Pomorskom i povijesnom muzeju hrvatskog primorja Rijeka od 17. svibnja 2013. do 15. studenog 2013.; izložba *Portreti Miroslava Krleže* u Muzeju Grada Zagreba od 4. srpnja 2013. do 1. rujna 2013.; izložba *Giuseppe Verdi na zagrebačkoj sceni* u Talijanskom institutu, Zagreb od 7. siječnja 2013.

6.12. Informatički poslovi muzeja

Digitalizacija

- Na portalu www.hazu.hr nalazi se digitalna zbirka s ukupno 7708 kazališnih cedulja od 1840. do 1908. godine.
- Vođenje digitalizacije kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu preuzela je Antonija Bogner-Šaban.
- Ozana Iveković unosila je nove i dopunjavala već unesene podatke. Redovite je sudjelovala u zajedničkim aktivnostima grupe koja okuplja sve Akademijine jedinice uključene u zajednički repozitorij Hrvatske akademije.

- Tatjana Skendrović obavila je unos metapodataka za 411 kazališnih cedulja skeniranih u sklopu projekta „Digitalizacije kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu“ i to za sezone 1905./1906. do ožujka 1908.
- Martina Petranović obavila je sve radove (odabir građe, koordiniranje snimanja građe, upis kataloških jedinica, komunikacija s MUO-om) vezane za sudjelovanje Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta HAZU u međunarodnom projektu „Partage Plus“ – digitalizacija građe za secesiju.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Teme i nositelj projekta

- *Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta*, voditelj projekta znanstveni savjetnik, dr. sc. Branko Hećimović
Nastavljen je rad na prvom dijelu trodijelnoga znanstvenog projekta *Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta*, koji jedino još nije dovršen zbog opsežnosti radnog ispisa i složenosti verifikacije podataka, posebice u katalozima i abecednim popisima. Osim glavnog istraživača na dovršavanju projekta sudjelovali su: znanstvena djelatnica Martina Petranović i stručna suradnica Ozana Iveković te računalna suradnica Tatjana Skendrović i arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević.
- *Vrijeme i prostor europske i hrvatske kazališne djelatnosti glumca i redatelja Ive Raića*
Nastavljen rad na projektu *Vrijeme i prostor europske i hrvatske kazališne djelatnosti glumca i redatelja Ive Raića* otvaranjem novog poglavlja buduće monografije. Radni naslov - *Ivo Raić operni redatelj*. Njegovih 40 uglavnom opernih inscenacija koje čine vremensku cjelinu (1910. – 1920.) razmatraju se u povijesnom kontekstu definitivne profesionalizacije hrvatske Opere, ali se pritom ističu i zasluge Zajca, Fallera i Hreljanovića, odnosno počeci u Miletićevom intendantskom razdoblju. Izuzetna pozornost daje se utjecaju europskoga glazbenog kazališta na Raića i njegovoj scenskoj primjeni tih zasada. Glavnina Raićevih opernih režija podrazumijeva

razdoblje glazbenog romantizma te se njegova stvaralačka heterogenost analizira na istaknutim primjerima, Wagner, Saint-Saëns, Verdi, Puccini Mascagni, Offenbach, Mayerbeer i dr. Analiziraju se i Raićeve režije hrvatskih skladatelja, Lisinski, Zajc, Albin, Bersa, Širola. Analiza je provedena na više razina, poetološkoj, recepcijskoj i kod određenih primjera i na kulturološkoj. Budući da Raićeve operne režije prethode Gavellinim i Strozzijevima, najistaknutijim glazbenim redateljima između dvaju Svjetskih ratova i da se referiraju na kompletnost Raićeve kazališne estetike, u analizi se ističu posebnosti njegove metode kao zasebne redateljske cjeline. Napravljen je i popis Raićevih glazbenih inscenacija u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu. Poglavlje je pred završetkom i dosada iznosi 84 stranice kompjuterskog ispisa. Na projektu je angažirana i Martina Petranović.

7. 2. Publicirani radovi

Antonija Bogner-Šaban

- *Ivo Raić i Miroslav Krleža*. Krležini dani u Osijeku 2012. Kazalište po Krleži. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2013., 60.-70. str.

Martina Petranović

- Knjiga *Na sceni i oko nje. Studije o hrvatskoj drami i kazalištu*. Oksimoron. Osijek 2013., 261 str.
- *Gavellino „Hrvatsko glumište“ i hrvatska kazališna historiografija*, Dani hrvatskog kazališta. Gavella – riječ i prostor, HAZU, Književni krug, Zagreb, Split 2013., 123.-138. str.
- *Kostim(i) barunice Castelli*. Komparativna povijest hrvatske književnosti. Zbornik radova XII. (Ne)pročitani Krleža: od teksta do popularne predodžbe, ur. Cvijeta Pavlović et al., Književni krug, Odsjek za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Split, Zagreb 2013., 329.-342. str.
- *Scenografska čitanja Krležina Kraljeva*. Krležini dani u Osijeku 2012. Kazalište po Krleži. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti HAZU,

kazališta i glazbe / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2013., 105.-119. str.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI ODSJEKA

8.1. Znanstveni skupovi

Naziv skupa: „Krležini dani u Osijeku 2013.“

Tema: Supostojanja i suprotstavljanja u hrvatskoj drami i kazalištu

Vrijeme održavanja: od 9. do 12. prosinca 2013.

Mjesto održavanja: Osijek

Kratki opis: Odsjek za povijest hrvatskog kazališta i 2013. godine bio je glavni organizator znanstvenog skupa održanog u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku 2013., kao i popratnog programa (Izložba: *Boris Bućan – Varaždinski kazališni plakati*; predstavljanje novih teatroloških izdanja). Arhivsko-administrativne djelatnice Odsjeka obavljale su organizacijske i administrativne poslove vezane za znanstveni skup i popratni program te objavljivanje zbornika *Krležini dani u Osijeku 2012. Kazalište po Krleži*. Voditelj Odsjeka Branko Hećimović obnašao je dužnost predsjednika Odbora Krležinih dana, a članica Odbora bila je Antonija Bogner-Šaban.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

U sklopu Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u biblioteci Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta postavljena je izložba *Kazalište po Krleži* komplementarna istoimenom zborniku Krležinih dana u Osijeku 2012. Autorica ove izložbe bila je Martina Petranović, a njezini suradnici na pripremi građe bile su arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

U 2013. Odsjek za povijest hrvatskog kazališta objavio je zbornik *Krležini dani u Osijeku 2012. Kazalište po Krleži*. Priredio Branko Hećimović. Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, Zagreb – Osijek 2013., 308 str.

Zbornik sadrži dvadeset priopćenja, Kronologiju Krležinih dana u Osijeku 2012., Repertoar Krležinih dana u Osijeku 2012., Pred Krležinim spomenikom, Napomenu, Kazalo imena i Summary, a u njemu su tiskani i prilozi znanstvenih djelatnica Odsjeka A. Bogner-Šaban i M. Petranović.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

Martina Petranović bila je gost predavač na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu i na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu te znanstveni mentor doktorandici Ivani Bakal na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Tablica. Evidencija posjetitelja u 2013.g.